

Albert Willebrand

**Programma Quo Rector Universitatis Rostochiensis Albertus Willebrandus, U.I.D.
& Cod. Professor, ad Exequias, Quas Viro ... Dn. Henrico Schlutovio,
Ecclesiastae Nicolaitano, dum viveret, meritissimo, Eiusdem moestissima relicta
vidua ... parabit, Cives Academiae ... invitat**

Rostochii: Kilius, 1670

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn775777293>

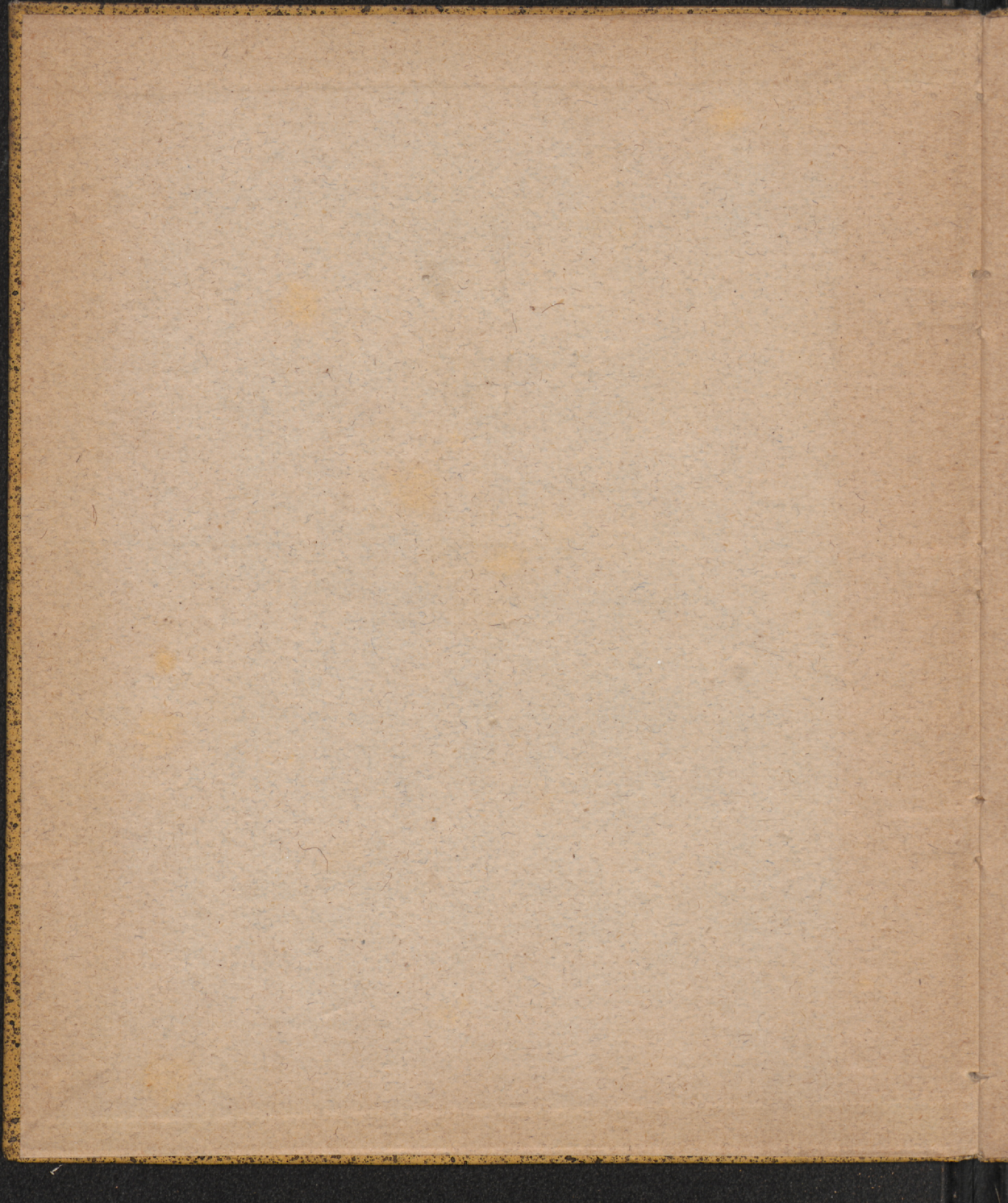
Druck Freier Zugang

Willebrand, A.,
in
Henr. Schlutow.

Rost.(1670.)

68.

8.

PROGRAMMA

Quo

RECTOR

UNIVERSITATIS ROSTOCHIENSIS

ALBERTUS VVIL-
LEBRANDUS,

N. J. D. & Cod. Professor,
ad Exequias,

Quas

Pro Pl. Reverendo & Clarissimo

D. N.

HENRICO
SCHLUTOVIO,

Ecclesiastæ Nicolaitano, dum vive-
ret, meritissimo,

Ejusdem mœstissima relicta vidua

*hodie horâ Prima in dicto templo Nicolai-
tano parabit,*

Cives Academiae universos

& singulos

peramanter invitat.

ROSTOCHII, Typis JOAN KILE, Univerf. Typogr. Anno 1670.

R Ecclè Phocylides ὁ βίβλος τροχός, Vita Rota, &
 alter ille, ὁ βίβλος ἀληθῆς ὁ βίβλος ἀλλὰ συμφορὰ.
 Vita non est vita sed calamitas.

*Ecce sumus pulvis, sumus ecce miserrima tellus,
 Et nostri fugiunt, ut levis aura, dies;
 Carpimur ut stipula rapido carpuntur ab igni,
 Nec nisi vivendo Somnus & umbra sumus,
 Scilicet ex illa, quâ primum nascimur, hora;
 Præcipunt iuncto, vitæq; morsq; pede:
 Nascentes rapimur, nec retrò flectere cursum,
 Aut Spatium emensum vita iter are, datur.
 Non, tibi vivacem, furor est, spondere senectam?
 Quum non sit vita certa vel hora tue?*

Quæ est vita vestra? dicit D. Jacobus. *Epist: cap.*
4. vers. 14. Vapor est ad modicum apparens & dein-
 cept exterminabitur, Secundum Version: Genev: qu'
 est ce, de vostre vie? ce n' est certes qu' une vapeur,
 qui apparoit pour un peu, & puis s' esvanouit: Vi-
 tam nostram navigenti similem esse vult D. Gregor:
in Regist: is enim, qui navigat, ster, sedeat, jaceat,
semper vadit, quia impulsu navis ducitur, sic & nos
vigilantes sive dormientes, per momenta temporum
quotidiè ad finem tendimus, Nam

*Tam cita vita fluit, cita quàm fluvialilis unda
 In mare deproperat nec reditura fugit;*

Vita

Vita brevis est homini scribit Erasmi. quasi somnium
fugax, nulli crastina dies certa est, nihil enim nisi ventus
& umbra sumus Ep. 710. Venusinus Poeta, nemo est, qui

*• • • tam Divos habuit faventes,
Crastinum ut posset sibi polliceri;
Res Deus nostras celeri citatas
turbine versat.*

Nihil enim fugatius seculo, rebusque se-
culi, quas dum tenemus amittimus, & per septena-
spatia, secundum Philonem Philosophum, infantiam
sc: pueritiã, juventutem, & virilem & ingravescentem,
ac maturam ætatem, annosque ultimos senectutis muta-
mur & currimus, & nescientes ad mortis terminum
pervenimus: ut nihil ita decipiat, quàm cum ignorant
homines spatia vivendi & longiorem tñ. sibi vitã repro-
mittunt: Hier. Ep. 79. Moriendum certè: Homini etenim
cuique cursus unus est vitæ ab opifice datus, cujus finis
est omninò mors, piè scribit imp. Justin: in sua constit:
græcã latinè reddita à iecto Contio in l. 57. C. de Episcop.
audient: Id quod repetiit in Nov: sua 1. quod omnibus
hominibus terminus vitæ sit mors, c. 1. fere infini: ve-
rum an hoc ipso die, hoc ipso temporis indivisibili
puncto, incertum, hinc Christianè sanè Christianus
quidam monet

*Mors certa est, in certa dies, hora agnita nulli;
Extremam quare qualibet esse puta.*

omnibus ne dicam horis sed momentis imminet, nullis
sæpè præcedentibus signis, nullã datã causã, cautione,
citatione, præmonitione nullã: Nil tale cogitantem
& securè delitescentem, serius, ocyus, subito, tarde,
punctim

punctim, cæsim, pedetentim, confestim, invadit:
Quo fit, ut hic ferro, alius veneno, lapsu alius, aut
ruina, alius serpentum morfu, tardo alius stillicidio,
imbre aut fulgure alius, alius longâ nervorum contra-
ctione, igne, aquâ, peste, belluis, hominibus, cunctis
denique rebus aliis exanimetur. Ita vita hæc est vi-
ta dubia, vita cæca, vita ærumnosa: *Quam*, uti eleganter
Augustinus *ad dic. Loc. Jacobi supra relati* refert, *humores*
humidant, dolores extenuant, ardores exsiccant, esca in-
flant, jejunia macerant, joci dissolvunt, tristitia consu-
munt, sollicitudo coarctat, securitas bebetat, divitiæ jacti-
tant, paupertas dejicit, senectus incurvat, infirmitas fran-
git, mæror deprimit & post hæc omnia, Mors interimit, uni-
versis gaudiis finem imponit, ita cum esse desierit, nec
fuisse putetur. Ne ergo glorieris in crastinum, ignorans
quid superventura pariet dies, sapienter monet sapi-
entissimus mortalium quot sunt quotquot fuerunt
& quot erunt, Salomon *prov. cap. 27. in pr.*

*Unde igitur fastus venit, unde superbia nobis,
Quos fatum (præter tot mala) triste, rapit?
Nam vivi vario jactantur turbine semper,
Qui moritur, finem repperit ille mali;
O Mortale genus, malè firmum, triste, misellum,
Seu te habeat tellus, seu fera Parca ferat:
Nascimur in Lachrymis, Lachrymis quoq; vita madescit,
Et vitam rursus linquimus in Lachrymis.*

Tantis enim & hæc vita nostra repleta est miseriis, mo-
lestiis, afflictionibus & omnis generis malis, ut compa-
ratè mors remedium putetur esse, non poena; quid
enim est diu vivere, nisi diu torqueri, ait Div. Augustin⁹

Sermon.

Sermon. 17. de verbo domini benè sperando & malè habendo, transit vita mortalium: Bleganter hæc, fasciculo quasi, comprehendit patientissimus & in hisce Practicus excellentissimus *jobus cap. 14. v. 1.* homo natus de muliere brevi vivens tempore, repletur multis miseriis: Cuncti dies ejus doloribus & ærumnis pleni sunt, nec per noctem mente quiescit, dicit *Eccles. c. 2. v. 23.* occupatio magna creata est ei & jugum grave super filios Adam: *Syrah. c. 40. v. 1.* hinc fit, addit *ibidem.* *Andr; Osiander ex Augustino, ut etiam parvulos videamus post lavarum regenerationis diversorum malorum afflictione cruciari, ut intelligamus totum quod agitur salutaribus Sacramentis magis ad spem futurorum bonorum, quàm ad retentionem vel adeptionem presentium pertinere: Qui n. Deo gratus, necesse est, ut tentatio eum probet, ait Angelus Rayb: ad Tobiam C. 12. v. 13.* Multæ sunt homini & anxietates innumeræ & repentinæ Mortes, rectè monet *Justinianus noster in Nov. 84. c. 1. inpr: & Ictus Paulus, terra marique, tam in pace quàm in bello et Tam domi quàm militia, multis generibus mortis periculum metui potest, in l. 35. §. 4. ff. de Mort: causa donat:* Instar enim militis, qui cum in urbe proditores non invenerit, machinistormentisque rem agit, & vi portas evellit; Mors quoq; ubi pravos humores, morbos, catharros, aliaque Symptomata, quibus, ad sua confilia, ceu proditoribus utitur, intus in corpore non repererit, supradictis insperatis accidentibus ac casibus, qui vix enarrari omnes possunt, quasi machinis tormēriis, hominem convellit vitamque ei eripit, uti pl: quotidie ferè ob oculos versantur casus, quorum & antiquorum non raram farraginem congeffit *Theodorus*

Zuinglius in sui Theatri vitæ humanæ voluminis secundi, libro septimo, E quo plurima tristitia & mirabilia impræsentiarum exempla afferre non vacat: Dum a. in vita nos hic subsistere permittit summus ille vitæ & mortis nostræ arbiter, cum multis molestiis, perpetua hic nostra militia est; Siquidem

*Nunquam bella bonis, nunquam certamina desunt,
Et quo cum certet, mens pia semper habet;*

Non modo cum Diabolo, mundo, nostrâq; propriâ carne, sed etiam tam cum potentioribus, quorum tamen Regnum sub potiori Regno, quàm æqualibus pugnandum, quorum persecutiones, diffamationes, calumniæ, mendacia & scommata, pungunt cor & affligunt homines *Psalm 120.* de quibus quantoperè David, Vir Dei, Conquestus, omnes ferè ejusdè Psalmi satis ostendunt, (Domine quid multiplicati sunt, qui tribulant me? multi insurgunt adversus me *13. v. 2.* usq; quo exaltabitur inimicus meus super me? *13. v. 4.* litiga Domine cum litigantibus mecum, & pugna cum impugnantibus me; apprehende arma & scutum & exsurge in adjutoriū mihi *35. v. 1 & 2. Sc. Sc.*) Quos b. famæ fures, eorumq; receptatores & occultatores recte & probe appellat Admodum Rev. DN. HENRICUS MULLERUS, SS. Th. D. P. P. Pastor meritissim9, amicus & Collega me9 singulariter dilectus in seiner geist: Er quicst. p. i. c. 4. & dignas illis lequei penas dicitat, si nō hic in mundo (ubi immemores 8vi præcepti Decalogi, laudē sibi quasi quærunt alteri9 suppressione &, quasi v. apparere in vulgo student) in altero certē æterno judicio, sub gehennâ, luendas. Quid itaq; celsi9 esse potest? quid

quid tutius quam ante omnia Dei memores, ut monet & ipse Justinianus, *Nov. 30. c. 7.* unam tantum sollicitudinem gerere, quomodo eidem (*cujus misericordia non perditionem sed conversionem & salutem vult, & delinquentes, qui corriguntur suscipit, uti cum sacris, loquitur Id: Justin. Nov. 73. pr.:*) placere possimus, id quod pie & sanctè monet & hortatur Chrysostomus. *Hom. 21. ad Theodorum Monarch.* Is enim clementer nobiscum agit, iramq; suam in aliud tempus rejicit nostram expectans penitentiam *Nov. 141. pr.:*

IMITABIMUR in eo nostrum macaritem pie in Deo defunctum. Pl. Rever: DN. HENRICUM SCHLUTOVIUM, cujus causa hodie convenimus, ob cujus prematurum & insperatum obitum, ex Christianâ Sympathiâ, condolemus, utpote cujus vitæ terminum ideo Deus brevem fecit, tam, quod ipsius anima, & ipsi Deo placuerit, quam, ut etiam molestiæ ejus, quæ prosperitate vinci vel tolli non poterant, temporis exiguitate vincerentur; Cujus in Deo confidentiam & confessionem piam, uti miramur, ita etiam, cum totius ejus vitæ curriculo & periodo, ortus primordio ac mortis clausulâ, designationem, Vobis, Cives Acad: vestris Tit: honoratissimi! uti accepimus, hisce insertam integram damus, omnibus eundem pium ex hac vita, cū Deo placuerit, discessum, ex animo exoptantes.

DN. HEINRICUS SCHLUTOVIUS Natus est Rostochii Anno 1637. ipso die Petro & Paulo Sacramento, Parentibus optimis ac piis, Patre scil. Viro Integerrimo HENRICO Schlutowen / Cive, Mercatore ac Cerevisiario hujus Urbis, Matre verò fœminâ laudatissimâ & omnium Virtutum muliebrium coruscâ WENDULA WESTPHALS. Avus Paternus fuit Vir Integerrimus

tegerimus HERMAN Schlutow / Civis & Cerevi-
siarius hujus Urbis, Avia verò Paterna Matrona hone-
stissima Tilsche Gricken. Avus Maternus ipsi fuit Vir
Admodum Reverendus & Clariss. Dn. Magist. JOA-
CHIMUS WESTPHALUS Pastor Vigilantissimus
Ecclesie Jacobæe & Ecclesiarum hujus Urbis Superinten-
dens. Avia verò MAGDALENA CROWELIA,
Matrona Virtuoss. JOHANNIS CROWELII,
Civis Primarii b. m. & ANNE Edlers / Matrona
laudatiss. Filia. Quia verò prænominati Parentes probè
sciverunt Filium hunc suum in peccatis esse conceptum ac
natum, per baptismum, tanquam lavacrum regeneratio-
nis ac renovationis Spiritus Sancti, Christo Salvatore
nostro & Ecclesie eundem consecrârunt. Cum verò Pa-
ter maturè ex hac arumnarum valle discesserit & filium
hunc suum puerum decem annorum reliquerit, Optima ac
Pia Mater, per Dei gratiam, sollicitè eum educavit, &
imprimis dedit operam, ut pietatem à primâ pueritiâ cole-
ret & bonis literis & artibus imbueretur; cujus gratiâ
non solùm privatis Præceptoribus est commissus, sed &
postmodum in Scholâ nostrâ triviali, Rectore tam tempo-
ris DN. Doctore MICHAELE COBABO, Prof. Publ.
(cui multùm in studiis suis tribuebat) diligenter est in-
formatus. Factis in hac Scholâ benè linguarum ac Arti-
um fundamentis, Anno 1658. circa festum paschæ A-
cademiâ Regiomontanam concessit, ut, quæ in Schola no-
strâ imbiberat, ibidem ulterius coleret; Substitit prædi-
cto in loco per sesqui annum & propter præmemoratum
Avum M. JOACHIMUM WESTPHALUM Su-
perintendente in p. m. Studium Theologicum elegit & omnes
suas eò direxit actiones, quo Dno. nostro Jesu Christo in

Vineâ

Vincè suà infervire. Hoc sine non solum studium Theologicum sub DN. DOCT. DREIERO in predictà Academia, cum Philosophico sub M. ZEIDLERO, & linguis gnawiter tractavit, sed & in concionibus habendis sese exercuit. Relicto Reginonto rediit in Patriam & diligenter nostros audivit Professores, Præcipuè D. CASPARUM MAURITIUM, sub quo Disputationem contra Calvinistas & D. HENRICUM MOLLE-
RUM, sub quo Collegium contra Papistas habuit. Ornaverat eum Deus elegantibus donis hinc ad concionandum in nostris templis à ministris Dei sæpè est vocatus, ubi semper lubentiss: cuiq; petenti gratificatus est. Anno 1664. circa festum Apostoli S. Andrea legitimis votis ab Ecclesià Nicolaitanà electus est ad Diaconatum, 17. Januarii Anno 1665. introductus est, die vero 29 primam habuit concionem in predicto templo Nicolaitano, Ast brevi prob dolor! tempore per quinq; scil. saltem annos & viginti sex hebdomades hoc officio functus est: Quà fidelitate, qua vigilantia ac diligentia testabuntur ejus auditores. Eodem Anno, Die 18. April: nutu Dei, conjugio sibi copulavit uxorem jam tristissimam, virtutibus Splendidam, MARGARETAM CATHARINAM Sandhagen/ M. REMBERTI SANDHAGEN, per 34. annos templi Nicolaitani V. D. Ministri, & DOROTHEÆ Allwarts/ matrone virtuosissima, filiam, tum temporis DN. NICOLAI RIDEMANNI, S. S. Theol. Lic. concionatoris fideliss. templi Marianip. m. relictam viduam, cum quà concorditer vixit & divina benedictione tres genuit liberos, binos scil: Filios HENRICUM & REMBERTUM, & unicam Filiolam MARGARETAM CATHARINAM, qui à Deo ad Cœlestia sunt advocati. Vixit hic Noster piè ac temperanter, uti is, qui cum ipso conver-

sati sunt, notum est. Die 13. Augusti vehemens Capitis dolor ipsum invasit, ita ut postea die Dominica labores suos Ecclesiasticos ipse haurire potuerit sustinere, & quamvis putarem in levi febriculam morbum istum inclinaturum, gravis verè & omnem quietem excutiens febris apud eum exorta est, quæ ut repelleretur adhibiti sunt Medici Experimentiss. DN. Doct. JOHANNES BACKMEISTERUS, ut & DN. D. PAULUS JOACHIMUS STOCKMANNUS, qui medicamenta salubria beato nostro SCHLUTOVIO applicarunt, atque vehementia morbi omnia respuit utilia remedia; Hinc ad Deum Medicum Israelis confugium sumisit, & quamvis ante quatuor Septimanas in Ecclesiâ Nicolaitanâ publicè communicaverit, tamen à Confessionario suo M. REMBERTO SANDHAGEN petiit, ut SS. epulo carnis & Sanguinis Jesu Christi anima ad remissionem peccatorum & vitam æternam denuò resciceretur, quod etiam die 18. Augusti factum est, ubi talem peccatorum suorum Noster SCHLUTOVIUS edidit confessionem, qualem confessionarius, dum in officio fuit, nunquam audivit. Hanc secuta est leta absolutio & communicatio Corporis & Sanguinis Jesu Christi. Post participationem hujus sacri epuli sese Deo totum commisit, & in beneplacito ejus posuit vitam & mortem suam, suspiria sæpiusculè ad Jesum mittens, ut cruenta sua vulnera usq; ad ultimum vita habitum sibi ostenderet. Cum perlentisceret Confessionarius finem vite SCHLUTOVII appropere, in memoriam ipsi revocavit dictum Job. 19. Scio quod Redemptor meus vivit, inquit, DN. SCHLUTOVI dilectiss. Gener, Jesus est etiam tuus Goe! & Redemptor, qui te pretioso suo Sanguine mercatus est. Ad id respondit; Das ist mein Trost zu aller Zeit/ in allem Creus und Traurigkeit/ ich

ich weiß daß mein getreuer Gott/ für mich in
den Tod/ seinen liebsten Sohn gegeben hat. Der
selbige mein Herr Iesus Christ/ für alle meine
Sünde gestorben ist/ und auferstanden mir zu gut/
der Höllen Bluth/ gelescht mit seinem theuren
Blut. Dem leb und sterb ich allezeit/ von ihm der
bitter Tod mich nicht scheid/ ich leb oder sterb so bin
ich seyn/ er ist allein/ der einige Trost und Helfer
mein. *Ad id respondebat Confessionarius: Bey sol-*
chem seinem herrlichen Bekändnuß soll es auch ver-
bleiben/ welches er denn auch mit Darreichung der
Hand/ und mit Ja und Amen confirmiret/ daß es
durch die Gnade Gottes von ihm soll geschehn.
Et paulo post inter preces Confessionarii & Circumstantium
circa horã 7. praterita diei Dominica, ubi sonabat in nostris
Ecclesiis Verbum illud: Omnia bene fecit, placidè in Dn. Jesu
obdormivit Anno etatis 33. Memoria eius sit in benedictione!

Si fides Alberto Krantzio in sua Metropoli lib. 8.
cap. 55. habenda, propter summam devotionem, in
CLARÆ Eremitarū ordinis virginis demortuæ & exen-
teratæ corde imaginem Crucifixi domini concretam
inventam fuisse & in Ignatii primitivi Episcopi (quem
semper in Ore habuisse referunt hoc, *Amor me⁹ Crucifixus*
est) corde, nomen quoq; Jesu aureis literis post mortē
repertū, id quod stuporē Christi fidelib⁹ fecerit, certè de
hoc nostro p. defuncto, ad talem confessionē de merito
& fide in Christum, ferè affirmaremus. Beati qui in tali
pia fiducia discedunt. Hi enim confidenter alloqui ani-
mam cum Babylla martyre, de quo Ecclesi. scriptores,
intrepidè & quasi cum tripudio possunt, Revertere a-
nima mea ad requiem tuam, quia jehova benè fecit
tibi, eripuit animam meam à morte, oculum meum à Lachry-
mis,

mis, pedem meum à lapsu, Ambulabo coràm jehova in terra vi-
ventium: *Joh. Jacobi Gryneus in apoth. morientium.* pulchram enim
animam Deo charam, posteaquam corporeis vinculis soluta
hinc excesserit, protinus bonum, quod eam manet, persentien-
tem & contemplantem, mirabili quadam voluptate affici & exulta-
re atq; hac vità, tanquam gravi quodam ergastulo, liberatam
compedibusq; illis, quibus mentis alæ deprimebantur, solutam,
summa cum hilaritate ad dominum suum tendere & reconditam
beatitudinem jam velut per imaginem & simulachrum percipere,
postea cognatam carnem à terra recipientem ad gloriæ cælestis
hereditatem secum admissuram & quemadmodum ob naturæ
conjunctionem ærumnarum ipsius particeps fuerat, sic etiam
jucunditates suas cum ipsâ, absorpto eo quod mortale & caducum,
communicaturam, sapientum verbis adductus ut id credat D. Na-
zianzenus *orat*: id. refert: Sed quorsum! Gratulemur propterea
potius p. defuncto quàm indecorè & Ethnicè contristemur.
Bene ipsi; non invidemus ei quietem, pacem, securitatem, beati-
tudinem cum infinitis gaudiis & portum verum salutis æternæ
Vos qui ejus causa in luctu estis, non equidam eundem improba-
mus, sed moderatè, spe firma resurrectionis, eum temperate,
Eruditi cujusdam è variis scripturæ locis erutum dictum est,
*Vim ab alto trahentem sequamur, & equum censeamus, ut homini
non displiceat, quod videmus Deo placuisse.* Cæterū cum jam ex anime
hoc corpus ad dormitorium suum sit deducendum, uti de vestro,
Acad: cives, vestris tit: honoratissimi! in has exequias affectu non
dubitamus, ita & funus hoc splendido vestro comitatu sequimini.
Quo ipso, in solamen non leve tristitiæ viduæ, ejus, & Dn: Soceri,
de Ecclesia hac per tot annos optimè meriti, ob hunc præmatu-
rum obitū Generi sui amantissimi, animis non leviter afflictis cordi-
busq; vulneratis vestram condolentiam, ut dici solet, declarabitis,
Nam hoc est quod D. Gregor: Mag: dicit, *plus esse compati ex corde
quàm dare*, exteriora enim largiens, rem extra se ipsum præbet,
qui autem fletum & compassionem, ut & hac voce utar, proximo
tribuit, ei aliquid etiam de se ipso dat: Ite ergo exequias, ite, &
inter eundem, mortalitatis & inconstantis vitæ memores,
cogitate Hodiè mihi, cras tibi; valetè.

p. p. 26. August. An. 1670.

quid tutius quam ante omnia Dei memore
ipse iustinianus, *Nov. 30. c. 7.* unam tantum
gerere, quomodo eidem (*cujus misericordiam
onem sed conversionem & salutem vult, &
qui corriguntur suscipit, uti cum sacris, lo
Nov. 73. pr.:*) placere possimus, id quod
net & hortatur Chrysostomus. *Hom. 1.
Monarch. is enim clementer nobiscum
suam in aliud tempus rejicit nostram
nitentiam Nov. 141. pr.:*

IMITABIMUR in eo nostrum
piè in Deo defunctum. Pl. Rever: DN
SCHLUTOVIUM. *cujus causa hodie
cujus præmaturum & insperatum obitu
nâ Sympathiâ, condolemus, utpote c
num ideo Deus brevem fecit, tam, quod
& ipsi Deo placuerit, quam, ut etiam
quæ prosperitate vinci vel tolli non po
ris exiguitate vincerentur; Cujus in
am & confessionem piam, uti miramur
totius ejus vitæ curriculo & periodo, o
ac mortis clausulâ, designationem, Ve
vestris Titihonoratissimi! uti accepim
tam integram damus, omnibus eundem
vita, cû Deo placuerit, discessum, ex ani*

DN, HEINRICUS SCHLUTOVIUM
*ius est Rostochii Anno 1637. ipso die Pe
cro, Parentibus optimis ac piis, Patre scilicet
mo HENRICO Schlutowen / Civitate
Cerevisario hujus Urbis, Matre verò
simâ & omnium Virtutum muliebrum
DULA WESTPHALS. Avus Pater*

